SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1709

av Josef Fransson och Jessica Stegrud (båda SD)

Översyn av svensk sexualbrottslagstiftning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om svensk sexualbrottslagstiftning och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sexualbrott är vedervärdigt och våldtäktsmän ska dömas hårt. Efter straffskärpningar generellt, som ofta är till följd av att domstolarna tenderar att lägga sig nära minimistraff, är idag minimistraffet för våldtäkt tre år och är förenat med höga skadestånd på flera hundra tusen kronor. Det är i grunden rimligt. En obalans uppstår dock när å ena sidan en fullbordad överfallsvåldtäkt och å andra sidan en klumpig sexuell handling utan uppsåt vid en dom i princip har lika straffvärde.

Våldtäkt, i sin ursprungliga betydelse, är att man med våld, eller hot om våld, tilltvingade sig en sexuell handling. Med tiden har våldtäktsbegreppet breddats att inom juridiken omfatta allt fler gärningar, inte mist kopplat till den så kallade samtyckeslagen som infördes 2018. Sedan dess införande har antalet våldtäktsdomar, utom grov våldtäkt som ligger stabilt, ungefär fördubblats. Till detta har det även tillkommit domar i den nya brottskategorin ”oaktsam våldtäkt”. När samtyckeslagstiftningen utreddes

uttrycktes farhågor från jurister och samhällsdebattörer där man varnade för godtycke. Lagrådet sågade förslaget men lagen röstades ändå igenom.

Svårigheterna att döma i sexualbrott, särskilt som det sällan finns vittnen eller teknisk bevisning är uppenbar. Väldigt ofta är det frågan om ord mot ord. Vad gäller sexualbrott generellt kan man konstatera att det utvecklats en rättspraxis som inte tillämpas på några andra rättsfall där den goda viljan i att ge kvinnor upprättelse för sexualbrott har gjort att inte minst många advokater vittnar om att beviskraven sänkts. Principen om oskyldighetspresumtionen som ibland uttrycks som ”Bättre att tio skyldiga går fria än att en oskyldig lider” har i praktiken lyfts bort i våldtäktsmål. Balansgången är här mycket svår, men mycket tyder på att vi idag inte hamnat rätt.

Vidare behövs en diskussion om huruvida det finns ett glapp mellan lagens definition av våldtäkt och det allmänna rättsmedvetandet. Unga människor, kanske utan erfarenhet av sexuella relationer, kan utan uppsåt begå ett brott för att det inte finns ett uttryckligt samtycke, för att sedermera finna sig dömda till minimistraffet tre år fängelse och ett par hundra tusen i skadestånd. Till detta finns en överhängande risk att personen för resten av livet är socialt dömd som en våldtäktsman, vilket för många kan vara värre än det av domstolen utfärdade straffet.

Det är viktigt att ta kvinnor som anmäler sexualbrott på allvar och utreda grundligt. Samtidigt finns det ett vanligt framfört mantra att man måste tro på kvinnor som anmäler, vilket när det får bäring i tillämpning, leder till omvänd bevisbörda där den anklagade måste bevisa att till exempel samtycke funnits. Det finns gott om exempel när en kvinna bevisligen anmält falskt. Det kan handla om att man vill dölja otrohet, att man har någon form av konflikt, att man pressas av anhöriga att anmäla eller bara har ekonomiska incitament. Med tanke på att skadestånd plus försäkringspengar kan ge uppemot 400 000 kr finns det också en uppenbar risk att kriminella kan sätta detta i system.

För den som vill förkovra sig i riktiga fall så finns det välskrivna artiklar i Expressens artikelserie Fria eller fälla. Vidare finns en mycket läsvärd text i Magasinet Filter under rubriken Stor granskning av samtyckeslagen.

För svensk sexualbrottslagstiftnings vidkommande finns mycket att diskutera. En bra början skulle vara att överväga fler brottsrubriceringar vad gäller sexualbrott så att handlingens allvar återspeglas i straffvärdet och ligger i linje med det allmänna rättsmedvetandet. Det bästa vore att ta ett rejält omtag, gärna genom en parlamentarisk kommitté.

Josef Fransson (SD) *Jessica Stegrud (SD)*